

ỨNG DỤNG BIỆN PHÁP NÂNG CAO ĐỊNH HƯỚNG GIÁ TRỊ NGHỀ DẠY HỌC CỦA SINH VIÊN NGÀNH GIÁO DỤC THỂ CHẤT TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỂ DỤC THỂ THAO BẮC NINH

Lê Cảnh Khôi*
Ngô Thị Thanh Xuân*

Tóm tắt:

Để giúp cho sinh viên (SV) ngành Giáo dục thể chất (GDTC) Trường Đại học TDTT Bắc Ninh có định hướng giá trị nghề dạy học đúng đắn, đề tài đã lựa chọn và ứng dụng trên 20 SV chuyên sâu bóng bàn, bóng chuyền. Kết quả điều tra lại sau thực nghiệm (STN) được so sánh với kết quả điều tra trước thực nghiệm (TTN) đã chứng minh những biện pháp ứng dụng có tính khả thi.

Từ khóa: Định hướng giá trị, nghề dạy học, SV, biện pháp, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh.

Applying measures to improve the orientation of teaching profession of students majoring in Physical Education from Bac Ninh Sport University

Summary:

To help students in Physical Education Faculty, Bac Ninh Sport University provides a good teaching orientation, the topic has been selected and applied to more than 20 students of table tennis and volleyball. The results after the experimental investigation were compared with the results of the pre-empirical investigation which had proved to be feasible.

Keywords: Orientation, teaching profession, students, measures, Bac Ninh Sport University.

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong những năm gần đây vấn đề giá trị và định hướng giá trị được nhiều tác giả quan tâm. Các công trình nghiên cứu về giá trị và định hướng giá trị của thanh niên, sinh viên Việt Nam như tác giả Đào Hiền Phương, Nguyễn Sinh Huy, Thái Duy Tuyên... Các tác giả này đã đề cập tới định hướng giá trị nghề của thanh niên sinh viên hiện nay. Tuy nhiên chưa có công trình nào đề cập tới vấn đề định hướng giá trị nghề dạy học của sinh viên trong các trường thể dục thể thao, đặc biệt là trong thời kì thanh niên theo xu thế học các trường “hót” như hiện nay. Chính vì vậy, việc tìm hiểu biện pháp nâng cao định hướng giá trị nghề dạy học cho SV ngành GDTC lại càng cần thiết.

PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Quá trình nghiên cứu sử dụng các phương pháp sau: Phương pháp phân tích và tổng hợp

tài liệu; phương pháp phỏng vấn bằng phiếu hỏi, phương pháp quan sát sự phạm, phương pháp thực nghiệm và phương pháp toán học thống kê.

KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ BÀN LUẬN

1. Cơ sở lựa chọn ứng dụng biện pháp

Để có cơ sở thực tiễn cho việc lựa chọn và ứng dụng biện pháp nâng cao định hướng giá trị nghề dạy học cho sinh viên ngành GDTC, đề tài tiến hành lấy ý kiến đánh giá của các giảng viên về vấn đề này. Sau khi tìm hiểu thực tiễn và ý kiến của các chuyên gia, đề tài đưa ra tám biện pháp để nâng cao định hướng giá trị nghề dạy học cho sinh viên, các giảng viên sẽ lựa chọn các biện pháp có tác dụng giáo dục định hướng giá trị nghề dạy học cho sinh viên.

Kết quả nghiên cứu cho thấy có bốn biện pháp được 20 giảng viên lựa chọn nhiều nhất sẽ là cơ sở thực tiễn để chúng tôi thực nghiệm tác động, đó là:

*ThS, Trường Đại học TDTT Bắc Ninh

- Mời giảng viên có uy tín với nghề dạy học giảng dạy một số tiết lý thuyết về nghề dạy học cho sinh viên. Tổ chức thảo luận, trao đổi, trò chuyện với SV về các giá trị của nghề dạy học;

- Tổ chức cho sinh viên gặp gỡ trao đổi với Hội đồng giáo viên và học sinh, dự giờ và tìm hiểu về các hoạt động của nhà trường, tìm hiểu về các hoạt động dạy học và giáo dục của giáo viên phổ thông;

- Tổ chức cho sinh viên rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại trường;

- Thầy cô giáo gương mẫu, tận tình với nghề, công bằng, có tinh thần trách nhiệm cao... để sinh viên học tập noi theo.

2. Tổ chức ứng dụng biện pháp

Sau khi lựa chọn được bốn biện pháp nhằm nâng cao định hướng giá trị nghề dạy học cho sinh viên ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh, chúng tôi tiến hành thực nghiệm sư phạm trên 20 sinh viên chuyên sâu Bóng bàn, Bóng chuyền K49 Ngành GDTC.

* *Biện pháp thứ nhất:* Mời giảng viên có uy tín với nghề dạy học giảng dạy một số tiết lý thuyết về nghề dạy học cho SV. Tổ chức thảo luận, trao đổi, trò chuyện với SV về các giá trị của nghề dạy học.

- Mục đích: Cung cấp cho SV những hiểu biết cơ bản nhất về đặc điểm của nghề dạy học (DH) (đặc điểm lao động của người thầy giáo), sự cần thiết phải trau dồi nhân cách đối với người giảng viên, phẩm chất nhân cách của người giảng viên. Đồng thời cho SV thảo luận đề các em tự tìm ra những giá trị của nghề DH.

- Cách tổ chức thực hiện:

+ Mời giảng viên có uy tín thuyết trình cho sinh viên nhóm thực nghiệm nội dung: Đặc điểm của nghề DH (đặc điểm lao động của người thầy giáo), sự cần thiết phải trau dồi nhân cách đối với người thầy giáo, phẩm chất nhân cách của người thầy giáo. (sử dụng phương pháp thuyết trình);

+ Chúng tôi hướng dẫn sinh viên nhóm thực nghiệm trao đổi thảo luận về giá trị của nghề DH (sử dụng phương pháp thảo luận);

Thời gian thực hiện biện pháp trên: (2 ngày).

* *Biện pháp thứ hai:* Tổ chức cho sinh viên gặp gỡ trao đổi với Hội đồng giáo viên và học sinh, dự giờ và tìm hiểu về các hoạt động của nhà trường, tìm hiểu về các hoạt động dạy học

và giáo dục của giáo viên phổ thông.

- Mục đích: Để sinh viên làm quen với những công việc của giáo viên, để SV có cơ hội trải nghiệm thực tiễn, vận dụng những kiến thức kỹ năng đã học vào thực tiễn, để SV có được những cảm xúc tình cảm thầy trò, từ đó sẽ tự tin và cố gắng hơn trong học tập.

- Cách tổ chức thực hiện: Chia sinh viên thành nhóm nhỏ (5 sinh viên một nhóm). Sinh viên nhóm thực nghiệm gặp gỡ trao đổi với Hội đồng giáo viên và học sinh về các hoạt động của nhà trường, như: Phương pháp và hình thức tổ chức dạy học, phương pháp và hình thức giáo dục của giáo viên phổ thông, sinh viên tìm hiểu về hoạt động thể dục thể thao, văn nghệ trong nhà trường. Đồng thời sinh viên được các thầy cô trong Hội đồng giáo viên chia sẻ những kinh nghiệm trong dạy học, quản lý và tổ chức các hoạt động cho từng lứa tuổi học sinh, đối tượng học sinh.

Mặt khác, từng nhóm sinh viên dự giờ ở các lớp khác nhau và bài học khác nhau để tìm hiểu về các kỹ thuật dạy học, tìm hiểu về đặc điểm tâm sinh lý, khả năng nhận thức của học sinh, cách thức xử lý các tình huống bất ngờ xảy ra trong dạy học. Từ đây sinh viên sẽ có được những kinh nghiệm thực tiễn cho bản thân.

Thời gian: Vào thứ bảy các ngày trong tháng 8 và tháng 9/2015.

* *Biện pháp thứ ba:* Tổ chức cho SV rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại trường.

- Mục đích: Rèn luyện cho sinh viên kỹ năng của người giáo viên, trên cơ sở đó các em sẽ tự tin khi bước vào nghề.

- Cách thực hiện: Lồng ghép với quá trình dạy môn Giao tiếp sư phạm, kết hợp rèn luyện cho sinh viên vào những buổi chiều sinh viên không có tiết học. Cụ thể: Yêu cầu sinh viên tự chọn một nội dung và soạn giáo án giảng dạy nội dung đó. Sinh viên giảng dạy nội dung đó với học sinh là số sinh viên còn lại của nhóm thực nghiệm. Lần lượt như vậy. Sau mỗi buổi giảng của mỗi sinh viên chúng tôi góp ý những điểm hạn chế về tác phong, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng xử lý tình huống để các em có thể tiến bộ hơn sau mỗi lần đứng lớp.

* *Biện pháp thứ tư:* Thầy cô giáo gương mẫu, tận tình với nghề, công bằng, có tinh thần trách

nhiệm cao... để sinh viên học tập noi theo

- Mục đích: Để sinh viên học tập noi theo.

- Cách thức tổ chức thực hiện: Để các em bày tỏ quan điểm của mình về thầy cô giáo trong trường. Phân tích để sinh viên hiểu và hướng sinh viên chú ý đến những thầy cô có năng lực chuyên môn tốt, nhiệt tình với công việc với học sinh, từ đó các em sẽ thấy được điều mà các em nên học tập làm theo. Lồng ghép nội dung trên vào bài giảng môn giao tiếp sư phạm, các hoạt động khác.

3. Kết quả ứng dụng biện pháp

Sau khi lựa chọn và ứng dụng biện pháp nhằm nâng cao định hướng giá trị nghề dạy học cho sinh viên Ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh chúng tôi tiến hành phỏng vấn bằng phiếu hỏi trên 20 SV nhận tác động. Kết quả tác động thể hiện qua những số liệu sau:

Trước hết về mặt nhận thức, sau tác động

Bảng 1. Hứng thú của sinh viên với nghề dạy học trước thực nghiệm và sau thực nghiệm (n=20)

Mức độ hứng thú \ Sinh viên	Trước thực nghiệm		Sau thực nghiệm	
	m _i	%	m _i	%
Rất thích	2	10.00	4	20.00
Thích	5	25.00	6	30.00
Bình thường	8	40.00	7	35.00
Không thích	5	25.00	3	15.00

100% sinh viên đều thấy được tầm quan trọng của các giá trị của nghề DH và tầm quan trọng của các phẩm chất và năng lực trong cấu trúc nhân cách của thầy cô giáo Thể dục. Các em nhận thức đúng về đặc điểm và tính chất của nghề DH, các em hiểu tại sao người giáo viên luôn luôn phải trau dồi nhân cách. Đây sẽ là cơ sở tốt để các em có được thái độ đúng đắn, hành vi học tập rèn luyện tích cực.

Sau khi tác động số em yêu thích nghề DH tăng lên. Điều này thể hiện rõ trong bảng 1:

Qua bảng 1 ta thấy số SV rất thích, thích nghề DH cũng tăng lên, số SV không thích đã giảm xuống còn 15%. Tuy số SV không thích giảm 15% so với trước thực nghiệm nhưng số liệu đó cũng cho thấy hiệu quả ban đầu của các biện pháp tác động.

Bảng 2. Mức độ yên tâm của sinh viên với nghề dạy học trước thực nghiệm và sau thực nghiệm (n=20)

Mức độ yên tâm \ Sinh viên	Trước thực nghiệm		Sau thực nghiệm	
	m _i	%	m _i	%
Rất yên tâm	2	10.00	2	10.00
Yên tâm	4	20.00	5	25.00
Bình thường	8	40.00	7	35.00
Không yên tâm	6	30.00	6	30.00

Do thời gian tác động ngắn và do yếu tố xã hội ngày càng ảnh hưởng xấu đến khả năng tìm kiếm việc làm của các em, nên sau tác động số SV yên tâm với nghề DH cũng tăng không đáng kể so với trước thực nghiệm. Có thể thấy rõ điều này qua bảng 2.

Như vậy, sau thực nghiệm các em có thích nghề DH hơn nhưng vẫn không yên tâm vào tương lai do khả năng tìm kiếm việc làm khó. Vậy sau thực nghiệm hành vi học tập và rèn luyện của các em có tích cực hơn không? Kết quả nghiên cứu vấn đề này được trình bày ở bảng 3.

Từ bảng 3 cho thấy trước thực nghiệm có 8/16 hoạt động có điểm <3, tức là có 8/16 hoạt động sinh viên chỉ đôi khi thực hiện. Còn sau hoạt động có 6/16 hoạt động điểm <3. Mặt khác các hoạt động sau thực nghiệm có điểm trung bình chung đều cao hơn trước thực nghiệm từ 0.12 điểm trở lên. Điểm trước thực nghiệm và sau thực nghiệm là 3.17 điểm và 3.35 điểm, sự khác nhau giữa hành vi học tập và rèn luyện của sinh viên trước thực nghiệm và sau thực nghiệm (P<0.01). Điều này cho thấy sau thực nghiệm sinh viên đã thực hiện các hoạt động học tập và rèn luyện tích cực hơn, chăm chỉ hơn: Tích cực nghe giảng, tích cực tìm kiếm phương pháp học tập phù hợp với bản thân, tự tin trao đổi với các thầy cô những vấn đề còn vướng mắc trong học tập. Không những các em cố gắng để nâng cao kết quả hoạt động mà các em còn cố gắng để nâng cao những phẩm chất của người giáo viên. Đó là điều đáng trân trọng. Qua đây có thể khẳng định các biện pháp thực nghiệm có tính khả thi.

Bảng 3. Hành vi học tập rèn luyện của sinh viên trước thực nghiệm và sau thực nghiệm (n=20)

TT	Mức độ thực hiện Các hoạt động	Trước thực nghiệm		Sau thực nghiệm		t	P
		\bar{x}	δ	\bar{x}	δ		
1	Tập trung nghe giảng	3.38	0.21	3.51	0.17	2.15	<0.05
2	Tham gia tích cực các giờ học thực hành trên lớp	3.42	0.23	3.58	0.19	2.4	<0.05
3	Soạn bài và làm bài đầy đủ theo yêu cầu của giáo viên	3.08	0.14	3.2	0.13	2.81	<0.01
4	Tranh luận, thắc mắc xây dựng bài	2.82	0.22	3	0.24	2.47	<0.05
5	Ghi chép bài đầy đủ	3.1	0.15	3.22	0.21	2.08	<0.05
6	Hoàn thành tốt các nhiệm vụ học tập rèn luyện khác	2.78	0.18	2.96	0.23	2.76	<0.01
7	Tham gia các hoạt động câu lạc bộ do nhà trường tổ chức	2.87	0.17	2.98	0.14	2.23	<0.05
8	Tự nỗ lực tìm phương pháp học tập	3.04	0.19	3.19	0.22	2.31	<0.05
5	Tự giác học tập thêm các môn học ngoài chương trình: Vi tính, ngoại ngữ, năng khiếu	2.7	0.25	2.87	0.18	2.47	<0.05
10	Trao đổi với giáo viên, bạn bè người thân những vướng mắc trong học tập và cuộc sống	3.01	0.24	3.17	0.12	2.67	<0.01
11	Tham gia hoạt động dạy thêm cho các em học sinh nhỏ	2.56	0.1	2.67	0.16	2.61	<0.01
12	Cùng bạn bè tập luyện các môn chuyên sâu ngoài giờ học	3.36	0.13	3.47	0.2	2.06	<0.05
13	Tự trau dồi phẩm chất đạo đức tác phong của người giáo viên	2.91	0.12	3.07	0.27	2.42	<0.05
14	Đọc thêm tài liệu sách báo phục vụ học tập	2.71	0.16	2.9	0.25	2.86	<0.01
15	Tự rèn luyện các bài tập để nâng cao kỹ năng kỹ xảo trong thể thao	3.33	0.2	3.53	0.26	2.73	<0.01
16	Tự rèn luyện nghiệp vụ sư phạm	2.5	0.21	2.64	0.15	2.43	<0.05
Trung bình chung		3.17	0.2	3.35	0.18	2.99	<0.01

KẾT LUẬN

Các biện pháp nâng cao định hướng giá trị nghề DH cho sinh viên Ngành GDTC Trường Đại học TDTT Bắc Ninh đó là:

- Mời giảng viên uy tín với nghề DH giảng dạy một số tiết lý thuyết về nghề DH cho SV. Tổ chức trao đổi, trò chuyện, thảo luận về các giá trị của nghề DH.

- Tổ chức cho sinh viên gặp gỡ trao đổi với Hội đồng giáo viên và học sinh, dự giờ và tìm hiểu về các hoạt động của Nhà trường, tìm hiểu về các hoạt động DH và giáo dục của giáo viên phổ thông

- Tổ chức cho sinh viên rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên tại Trường.

- Thầy cô giáo gương mẫu, tận tình với nghề, công bằng, có tinh thần trách nhiệm cao... để sinh viên học tập noi theo.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hoàng Anh (2007), “Thực trạng định hướng giá trị đạo đức của sinh viên sư phạm Tp HCM”, *luận văn thạc sĩ Tâm lý học*.

2. Nguyễn Văn Bắc (2006), “Nhận thức của sinh viên sư phạm về giá trị truyền thống trong học tập”, *Tạp chí TLH số 3*.

3. Nguyễn Văn Lê (1998), “Giáo dục thái độ nghề nghiệp cho sinh viên sư phạm trong quá trình đào tạo giáo viên”, *luận án tiến sĩ*, Hà Nội.

4. Nguyễn Văn Lê (1998), *Nghề thầy giáo*, Nxb Giáo dục.

5. Nguyễn Đức Văn (2008), *Phương pháp thống kê trong TDTT*, Nxb TDTT, Hà Nội.

6. Lê Văn Xem (1999), *Tâm lý học TDTT*, Nxb Đại học sư phạm, Hà Nội.